

PYTANIA I ODPOWIEDZI

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE – PROGRAM 500+

Komu przysługuje świadczenie wychowawcze?

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
 - do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn.zm.), jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy.

Kiedy nie przysługuje świadczenie wychowawcze?

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje, jeżeli:

- dziecko pozostaje w związku małżeńskim,
- dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, albo w pieczy zastępczej,
- pełnoletnie dziecko ma ustalone prawo do świadczenia wychowawczego na własne dziecko,
- członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Nie przysługuje także na „pierwsze dziecko” (tj. najstarsze dziecko spośród dzieci poniżej 18 r. życia w rodzinie), **jeżeli rodzina nie spełnia ustawowego kryterium dochodowego.**

Kto może złożyć wniosek o świadczenie wychowawcze?

- matka lub ojciec
- opiekun prawny dziecka
- opiekun faktyczny dziecka (tj. osoba faktycznie opiekująca się dzieckiem, która wystąpiła do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka)
 - wspólnie zamieszkujący z dzieckiem i utrzymujący dziecko

Wniosek składają **rodzice**:

- którzy są w związkach małżeńskich
- pozostający w nieformalnych związkach
- samotnie wychowujący dzieci
- w przypadku rodziców rozwiedzionych wniosek składa ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem, które z nim zamieszkuje i pozostaje na jego utrzymaniu

Przykład 1

Rodzina, w której małżonkowie mają swoje dzieci z poprzednich związków i jedno wspólne, będą składali dwa wnioski, gdzie w jednym z wniosków któryś z rodziców wpisze ich wspólne dziecko. Skład rodziny na obu wnioskach będzie taki sam. Zawsze wniosek dotyczy tylko tych dzieci, które wspólnie zamieszkują i pozostają na utrzymaniu wnioskodawcy. Zgodnie z przepisami ustawy osoba, która nie jest rodzicem dziecka nie może na nie złożyć wniosku (to wykluczenie nie dotyczy opiekuna faktycznego i prawnego).

Przykład 2

Rodzina, w której osoby żyjące w związku partnerskim mają swoje dzieci z poprzednich związków i jedno wspólne, będą składali dwa wnioski, gdzie w jednym z wniosków któryś z rodziców wpisze ich wspólne dziecko. Skład rodziny na obu wnioskach będzie taki sam. Zawsze wniosek może dotyczyć tylko tych dzieci, które wspólnie zamieszkują i pozostają na utrzymaniu wnioskodawcy. Zgodnie z przepisami ustawy osoba, która nie jest rodzicem dziecka nie może na nie złożyć wniosku (to wykluczenie nie dotyczy opiekuna faktycznego i prawnego).

Jakie osoby podaje się do składu rodziny?

Rodzina oznacza odpowiednio:

- **małżonków,**
- **rodziców dzieci** (związki partnerskie, w których jest choć jedno wspólne dziecko),
- **opiekuna faktycznego dziecka** (opiekun faktyczny dziecka to osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) **oraz**
- **zamieszkujące wspólnie z tymi osobami, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia,**
- **a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia,** legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r., poz. 162).

Do członków rodziny nie zalicza się:

- dzieci pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- dzieci pozostającego w związku małżeńskim,
- a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, dziecko zalicza się jednocześnie do członków rodzin obydwójga rodziców.

Osoba samotnie wychowująca dziecko - oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną. **Taka osoba nie wpisuje do składu rodziny drugiego z rodziców dziecka.**

Uwaga.

Osoba, która wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem i zamieszkuje z nim i z dzieckiem/dziećmi, nie jest osobą samotnie wychowującą. Rodzice i dzieci wspólnie z nimi zamieszkujące i pozostające na utrzymaniu stanowią rodzinę, w której rodzice żyją w związku partnerskim.

Przykład

Osoby żyją w związku partnerskim, mają swoje dzieci z poprzednich związków i nie mają wspólnego dziecka – nie są rodziną w świetle przepisów ustawy. Takie osoby, jako osoby samotnie wychowujące dziecko/dzieci, stanowią odrębne rodziny, mimo wspólnego zamieszkiwania. Każdy z tych rodziców składa odrębny wniosek na swoje dziecko/dzieci. W składzie każdej z tych rodzin jest rodzic i jego dziecko/dzieci.

W każdej z tych dwóch odrębnych rodzin (mimo wspólnego zamieszkiwania), będą brane pod uwagę dochody jednego rodzica i dochody jego dzieci (np. dochody z pracy dzieci wpisanych do składu rodziny, alimenty otrzymywane od drugiego rodzica i inne), jeżeli będą się ubiegali o świadczenie na „pierwsze dziecko”.

Od kiedy i na jaki okres jest ustalane prawo do świadczenia wychowawczego?

- Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego.
Wyjątek - pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczyna się od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 kwietnia 2016 r. i kończy się z dniem 30 września 2017 r.
- **Prawo do świadczenia wychowawczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, nie wcześniej niż od dnia urodzenia się dziecka.**
Wyjątek - w przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w terminie 3 miesięcy od 1 kwietnia 2016 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy, prawo do świadczenia wychowawczego, na podstawie tego wniosku, ustala się począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Ustalenie prawa (wydanie decyzji) i wypłata świadczenia wychowawczego, następuje w terminie 3 miesięcy licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.
- **Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.**
- **W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do 30 września w okresie, na które ustalane jest prawo do świadczenia, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do 30 września okresu, na które ustalane jest prawo.**
- **W razie utraty dochodu** prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.
- **W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego**, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został osiągnięty.

Jakie jest kryterium dochodowe uprawniające do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko?

Świadczenie wychowawcze przysługuje na „pierwsze dziecko”, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł.

„Pierwsze dziecko” oznacza jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia.

W przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie w wieku do ukończenia 18. roku życia (czyli w przypadku wieloraczków) pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez osobę ubiegającą się. **500 zł miesięcznie przysługuje na to dziecko, do ukończenia przez nie 18 lat.**

Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200,00 zł.**

Niepełnosprawne dziecko oznacza dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

Czy jest kryterium dochodowe uprawniające do świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko, spośród dzieci poniżej 18 roku życia w tej rodzinie?

Nie

- **Bez względu na dochód osiągniany przez członków rodziny - 500 zł miesięcznie przysługuje na drugie i kolejne dziecko, do ukończenia przez nie 18 lat.**
- Drugie, to kolejne, młodsze od najstarszego dziecka w rodzinie spośród dzieci, które nie ukończyły 18 r. życia.

Jaka jest wysokość świadczenia wychowawczego?

Kwota świadczenia wychowawczego wynosi **500 zł** miesięcznie na dziecko.

Czy za każdy miesiąc zawsze otrzymamy 500 zł?

Nie.

W przypadku urodzenia dziecka, ukończenia przez dziecko 18. roku życia, lub w przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu - kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Jakie dokumenty należy składać ubiegając się o świadczenie wychowawcze?

Osoby ubiegające się o świadczenie wychowawcze, stosownie do indywidualnej sytuacji rodzinnej i osobistej członków rodziny, niezależnie od tego, czy wniosek dotyczy pierwszego, drugiego, czy następnego dziecka, do wniosku dołączają inne dokumenty, zaświadczenia, oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego:

- dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, odpowiednio do rodzajów dochodów członków danej rodziny – **gdy wniosek dotyczy „pierwszego” dziecka w rodzinie**,
- karta pobytu, w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650, z późn. zm.),
- karta pobytu i decyzja o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy – w przypadku cudzoziemca posiadającego kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”,
- odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód lub separację albo odpis zupełny lub skrócony aktu zgonu małżonka lub rodzica dziecka, w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko,
- odpis prawomocnego postanowienia sądu orzekającego przysposobienie lub zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
- orzeczenie sądu o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
- dokument potwierdzający zamieszkanie na terenie Miasta Zielona Góra w przypadku braku zameldowania na pobyt stały lub czasowy,
- inne dokumenty i oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Jak ustalany jest dochód na osobę w rodzinie, w sytuacji gdy rodzic (opiekun faktyczny, opiekun prawny) ubiega się o świadczenie wychowawcze na „pierwsze dziecko”?

Przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. uwzględnia się dochód rodziny z 2014 roku, z uwzględnieniem dochodów uzyskanych bądź utraconych.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę ustala się biorąc pod uwagę dochody członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka (opiekun faktyczny dziecka to osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka) oraz zamieszkujące wspólnie z tymi osobami, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna.

W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się tej osoby, nie ma tej osoby w składzie rodziny ubiegającej się o świadczenie wychowawcze.

Do członków rodziny nie zalicza się:

- dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- dziecka pozostającego w związku małżeńskim,
- a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Jeżeli prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego, ustalając dochód, uwzględnia się tylko dochód dziecka.

Przykład

Osoba będąca opiekunem prawnym dziecka, a jednocześnie wychowująca swoje dzieci, składa dwa odrębne wnioski.

Odrębny wniosek na swoje dziecko/dzieci. Na tym wniosku, w składzie rodziny wpisuje siebie i drugiego rodzica oraz dzieci zamieszkujące z nimi i pozostające na ich utrzymaniu. Do składu tej rodziny, nie wpisuje dziecka pozostającego pod opieką prawną.

Drugi wniosek składa na dziecko, którego jest opiekunem prawnym. Opiekun prawny wpisuje siebie na wniosku jako osobę ubiegającą się. Na tym wniosku w składzie rodziny jest tylko to dziecko. Jeżeli dochód tego dziecka (tylko jego dochód jest brany pod uwagę), jest poniżej kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń, opiekun prawny wpisuje go do tabeli A na druku wniosku. Jeżeli dochód dziecka przekracza 800 zł lub 1200 zł, gdy jest ono niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze nie przysługuje na dziecko pozostające pod opieką prawną. Nie składa się wówczas wniosku na to dziecko. Dochód dziecka może stanowić jego majątek, w tym np. dochody ze spadku po rodzicach.

Jakie dochody brane są pod uwagę przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na „pierwsze dziecko”?

Dochód rodziny - to suma przeciętnych miesięcznych dochodów członków rodziny osiągniętych w roku kalendarzowym (obecnie 2014 r.) poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia, z uwzględnieniem uzyskanych i utraconych dochodów.

Dochody członków rodziny, brane pod uwagę przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego to:

- **przychody** podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27 (skala podatkowa), 30b (podatek od papierów wartościowych, lokat), 30c (podatek liniowy od działalności gospodarczej) i 30e (podatek od zbycia nieruchomości) i 30f (podatek od dochodów zagranicznej spółki kontrolowanej) ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, **pomniejszone o** koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- **deklarowany w oświadczeniu dochód z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym** od niektórych przychodów

osiąganych osiągniętych przez osoby fizyczne, pomniejszony o należny zryczałtowany podatek dochodowy i składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,

- **inne dochody niepodlegające opodatkowaniu** na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), – na zał. nr 2 do wniosku, wymienione są rodzaje dochodów nieopodatkowanych, które należy uwzględnić przy składaniu oświadczeń członków rodziny.

Od dochodów odlicza się kwotę alimentów świadczonych (płaconych) na rzecz innych osób spoza rodziny.

Jeżeli natomiast dziecko otrzymuje alimenty od swojego rodzica spoza obecnej rodziny, alimenty te są doliczane do dochodu obecnej rodziny dziecka.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane na dziecko, gdy egzekucja alimentów jest bezskuteczna, również doliczane są do dochodu rodziny.

Przy ustalaniu uprawnień do świadczenia wychowawczego, na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r., brane są pod uwagę dochody członków rodziny lub dziecka pozostającego pod opieką prawną, osiągnięte w 2014 roku oraz zmiany w sytuacji dochodowej stanowiące utratę lub uzyskanie dochodu.

Kolejnym okresem, na które będą ustalane uprawnienia do świadczenia wychowawczego to 1 października 2017 roku do 30 września 2018 r. Wówczas będą badane dochody z 2016 r. oraz zmiany w sytuacji dochodowej stanowiące utratę lub uzyskanie dochodu.

W przypadku **utraty dochodu** przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym (obecnie 2014 r.) poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

W przypadku **uzyskania dochodu** przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego **w roku** kalendarzowym (obecnie 2014 r.) poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, ustalając dochód członka rodziny lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

W przypadku **uzyskania dochodu** przez członka rodziny lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego **po roku** kalendarzowym (obecnie 2014 r.) poprzedzającym okres, na jaki ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę osiągniętego dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na jaki ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego.

W przypadku gdy członek rodziny jest umieszczony w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się osoby umieszczonej w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

Uzyskanie dochodu lub utratę dochodu powoduje:

- uzyskanie prawa do urlopu wychowawczego - bądź zakończenie urlopu,
- uzyskanie prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych - bądź utratę do nich prawa,
- uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - bądź ich utrata,

- uzyskanie zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej - bądź ich utrata,
- rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowienie jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej - bądź wyrejestrowanie jej lub zawieszenie jej wykonywania,
- uzyskanie zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - bądź ich utrata,
- do utraty zalicza się także utratę zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratę świadczeń pieniężnych wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych,
- uzyskanie świadczenia rodzicielskiego - bądź jego utrata,
- uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników - bądź jego utrata,
- uzyskanie stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, bądź jego utrata.

Zarówno w sytuacji wystąpienia utraty i uzyskania dochodu, do wniosku o ustalenie uprawnień do świadczeń wymagane będzie dołączenie dokumentów potwierdzających utratę i uzyskanie dochodu oraz ich wysokość.

Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa jest rozumiane jako wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.

W przypadku ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ten dochód z 1 ha przeliczeniowego w 2014 r. wynosił 2506 zł, tj. 208,83 zł miesięcznie.

Jeżeli rodzina uzyskuje dochody z gospodarstwa rolnego oraz uzyskuje pozarolnicze dochody, dochody te sumuje się.

Jakie dokumenty potwierdzają dochody członków rodziny, gdy ubiegamy się o świadczenie na „pierwsze dziecko”?

Dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, odpowiednio do rodzajów dochodów osiąganych przez członków danej rodziny, tj.:

- **informacje urzędu skarbowego** o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, 30b, 30c, 30e i 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, każdego członka rodziny - **organ pozyskuje samodzielnie**,
- **informacje o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne**, w tym informacje o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich składek - dot. każdego pracującego członka rodziny - **organ pozyskuje samodzielnie**,
- **informacje o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem** wydanym na podstawie przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - **organ pozyskuje samodzielnie**, oryginał orzeczenia dziecka zaliczanego do składu rodziny, może okazać wnioskodawca,

- **oświadczenia członków rodziny** rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne o dochodzie osiągniętym w roku kalendarzowym poprzedzającym okres,
- **oświadczenia członków rodziny** o dochodach (nieopodatkowanych) osiągniętych w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy, **innych niż dochody podlegające opodatkowaniu** podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.),
- **zaświadczenie właściwego organu gminy**, nakaz płatniczy albo **oświadczenia członków rodziny o wielkości gospodarstwa** rolnego wyrażonej w hektarach przeliczeniowych ogólnej powierzchni w roku kalendarzowym poprzedzającym okres,
- **umowa dzierżawy** – w przypadku oddania części lub całości znajdującego się w posiadaniu rodziny gospodarstwa rolnego w dzierżawę, na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, albo oddania gospodarstwa rolnego w dzierżawę w związku z pobieraniem renty określonej w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej,
- **umowa o wniesieniu wkładów gruntowych** – w przypadku wniesienia gospodarstwa rolnego do użytkowania przez rolniczą spółdzielnię produkcyjną,
- **odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasadzającego alimenty** na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej lub odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną,
- **przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące wysokość zapłaconych alimentów**, jeżeli członkowie rodziny są zobowiązani orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub ugodą zawartą przed mediatorem do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny,
- **zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne** o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów, **lub informacja właściwego sądu lub właściwej instytucji** o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności związanych z wykonaniem tytułu wykonawczego za granicą albo o niepodjęciu tych czynności, w szczególności w związku z brakiem podstawy prawnej do ich podjęcia lub brakiem możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą, jeżeli dłużnik zamieszkuje za granicą - **w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej** w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem,
- **dokument określający datę utraty dochodu** oraz wysokość utraconego dochodu,
- **dokument określający wysokość dochodu osiągniętego** przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany – w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalone jest prawo do świadczenia wychowawczego,
- **dokument określający wysokość dochodu osiągniętego** przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres, na który jest ustalone prawo do świadczenia wychowawczego,
- **inne dokumenty i oświadczenia niezbędne** do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego

Czy osoby które pobierają obecnie świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego muszą na nowo składać wszystkie dokumenty o dochodach do wniosku o świadczenie wychowawcze?

NIE

Osoby pobierające świadczenia rodzinne lub świadczenia z funduszu alimentacyjnego, które będą ubiegały się o świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko, nie muszą dołączać do wniosku dokumentów obrazujących ich sytuację rodzinną i dochodową, (o ile ich sytuacja nie zmieniła się od dnia złożenia poprzednich wniosków), ponieważ organ jest w posiadaniu tych dokumentów - na potwierdzenie tego faktu złożą stosowne oświadczenie. Na prośbę osoby wnioskującej, część dokumentów, które są w posiadaniu organu będzie dołączona do nowego wniosku (prosimy o skorzystanie z ustalonego wzoru oświadczenia i podania - druki dostępne

w Biurze Obsługi Interesanta Wydziału Świadczeń Rodziny oraz w miejskim serwisie internetowym w Biuletynie Informacji Publicznej : Co i jak załatwić w Urzędzie?- Świadczenia rodzinne.

Kiedy są nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze?

- **Nienależnie pobrane świadczenie wychowawcze** - oznacza to świadczenie:
 - wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczenia wychowawczego albo wstrzymanie wypłaty świadczenia, jeżeli osoba pobierająca to świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
 - przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą to świadczenie,
 - wypłacone w przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 6, za okres od dnia, w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń na rodzinę w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, do dnia wydania decyzji o uchyleniu decyzji przyznającej świadczenia,
 - przyznane na podstawie decyzji, której następnie stwierdzono nieważność z powodu jej wydania bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa, albo w wyniku wznowienia postępowania uchylono decyzję przyznającą świadczenie i odmówiono prawa do tego świadczenia,
 - wypłacone osobie innej niż osoba, która została wskazana w decyzji przyznającej świadczenie wychowawcze, z przyczyn niezależnych od organu, który wydał tę decyzję.

Zmiany w sytuacji dochodowej, rodzinnej i innej mającej wpływ na prawo do świadczenia wychowawczego należy zgłaszać w organie wypłacającym świadczenia, ponieważ może dojść do nienależnego pobrania świadczenia, które będzie do zwrotu łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Opracowała:
Irena Smuda Naczelnik
Wydział Świadczeń Rodziny
Urząd Miasta Zielona Góra